

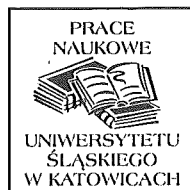
Halina Mazurek od wielu już lat należy do wytrawnych badaczy współczesnej dramaturgii rosyjskiej. Jest autorką wielu rozpraw i artykułów naukowych. Niewątpliwie monografia *Teatr, życie, gra. Studia o piśarstwie dramaturgicznym Nikołaja Kolady* wydana w 2002 roku przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego w Jej bogatym dorobku naukowym zajęła znaczące miejsce. [...] Kolejna rozprawa Haliny Mazurek – *Dramaturdzy z Jekaterynburga. „Szkoła” Nikołaja Kolady* – stanowi nie tylko kontynuację Jej dotychczasowych badań, lecz jest kolejnym ważnym naukowym opracowaniem jednego z faktów współczesnego rosyjskiego życia literackiego, a mianowicie – młodej dramaturgii. W wielu swoich pracach H. Mazurek słusznie podkreślała, że dramaturgia nieczęsto jest poddawana naukowemu oglądowi niezależnie od tego, że właśnie ten rodzaj literacki jest równie fascynujący, co epika i liryka. [...]

Oceniając przedłożoną mi pracę H. Mazurek, chcę koniecznie zwrócić uwagę na precyzyjny i klarowny jej język, odkrywcze sądy i opinie. [...]

Na pewno ta książka stanie się bardzo pożyteczną i inspirującą lekturą dla studentów – sławistów, literaturoznawców i po prostu osób zainteresowanych tą problematyką, zwłaszcza że w ostatnich latach również teatry polskie coraz częściej sięgają po współczesne sztuki rosyjskie.

Z recenzji Profesora Walentego Piłata

Dramaturdzy z Jekaterynburga „Szkoła” Nikołaja Kolady

NR 2516

Halina Mazurek

**Dramaturdzy
z Jekaterynburga
„Szkoła” Nikołaja Kolady**

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2007

Redaktor serii: Historia Literatur Słowiańskich
Barbara Czapik-Lityńska

Recenzent
Walenty Piłat

Spis treści

Wprowadzenie	7
Rozdział I	
Teatr grających rzeczy	
Gabinet śmiechu Olega Bogajewa	21
Rozdział II	
Nieopisane doznania	
Arabeski Tatiany Fiłatowej	55
Rozdział III	
Człowiek naszych czasów	
W czarno-białym świecie dramatów Wasilija Sigariewa	82
Rozdział IV	
Spotkania po latach	
Modele „naczyni połączonych” w dramaturgii Nadieżdy Kołtyszewej	110
Rozdział V	
Krajobrazy śmierci	
Dramaty-fantazje Natalii Małaszenko	123
Rozdział VI	
Przeżyć wszystko raz jeszcze	
Życie i teatr w sztukach Olgi Bieriesniewej i Anny Bogaczowej	132
Zakończenie	
Doświadczenie z Tutanchamonem	140

Wykaz sztuk uwzględnionych w badaniach	164
Indeks nazwisk	169
Резюме	171
Summary	173

Indeks nazwisk

- Achmedzianowa Gulnara 15, 163
Alpatowa Irina 97
Andersen Hans Christian 74
Arbatowa Maria 22, 162
Archipow Aleksander 163
- Biegunow Władimir 98
Bieriesniewa Olga 20, 132–139, 148,
151, 153, 166, 171, 173
Błok Aleksander 125
Bogaczowa Anna 20, 132–139, 144,
147, 153, 167, 171, 173
Bogajew Oleg 14, 15, 17, 18, 20,
21–54, 110, 148, 149, 151, 153, 154,
156–158, 161, 164, 171, 173
Bułhakow Michaił 105
- Campano Dino 92
Chajew Witalij 92
Czech Jerzy 10, 83, 88, 90, 91, 98
Czechow Antoni 7, 15, 33, 79, 86,
136, 137, 154, 158
Cziczkanowa Aleksandra 163
- Draguńska Ksenia 20, 162
- Eurypides 80
- Fast Piotr 7
Filatowa Tatiana 18, 20, 55–81, 145,
146, 153, 156, 161, 164, 165, 171, 173
- Fonwizin Denis 94
- Galin Aleksander 22
Garbar Tatiana 163
Ginkas Kama 22
Girba Julia 90
Gogol Nikołaj 15, 24–26, 30, 33, 48,
86, 87, 106, 108, 158
Gonczarow Iwan 160
Gonczarowa-Grabowska Swietłana 22
Gorin Grigorij 22
Gorki Maksim 98
Griomina Jelena 36, 150, 162
Griszkowiec Jewgienij 20, 160
- Isajewa Jelena 20
- Jaszyn Siergiej 97
Jeńszyn Aleksiej 163
Jurkowski Roman 17, 34
- Karmanowa Anna 163
Kasperek Norbert 17, 39
Kolada Nikołaj 7–23, 30, 36, 43–45,
47, 48, 50–54, 56, 65, 69, 76, 83, 84,
87, 97, 101, 104, 106, 108–112, 115,
121, 124, 131, 133, 135, 136, 138–
163, 171–174

- Kolasow Jurij 163
 Kołosow Igor 163
 Kołtyszewa Nadieżda 20, 110–122,
 142, 143, 151, 153, 156, 166, 171, 173
 Korotajew Wiktor 15
 Kopalіński Władysław 73, 74
 Kowalska-Paszt Izabela 7
 Kryłow Iwan 23
 Kucharska Eugenia 7
 Kuczkinа Olga 162
- Laszczak Wanda 15, 147
 Lermontow Michaił 106
 Lipskierow Dmitrij 131
 Malagin Władimir 131
 Małachowa Żanna 101
 Małaszenko Natalia 20, 123–131, 154,
 156, 157, 166, 171–174
 Matafonowa Julia 137, 150, 151, 155
 Maupassant Guy de 15, 108
 Mazurek Halina 7, 15, 17, 108, 147,
 155, 171, 173
 Michajłowa Olga 150
 Muchina Olga 20, 162
- Nabokov Vladimir 13, 15
 Narszi Jekatierina 20
- Oblezowa Galina 98
 Odina Maja 106
 O'Henry 15, 108
 Ostrowski Aleksander 158
- Pietruszewska Ludmiła 22
 Piłat Walenty 7, 17, 23, 34, 97
 Platon 61
 Priesniakow Oleg 20
 Priesniakow Władimir 20
 Ptuszkina Nadieżda 162
 Puszkіn Aleksander 12, 13, 15, 33,
 108, 146–149
- Roszczyn Michaił 93
 Rozowski Mark 98
 Rubcow Nikołaj 15
 Rudniew Paweł 9, 10, 12, 23, 25, 56,
 97, 113, 134, 138
- Saint-Exupery Antoine de 31
 Salnikowa Jekatierina 44
 Sartre Jean-Paul 67
 Siemionowa Jelena 15
 Siewierski Artiom 14, 163
 Sigariew Wasilij 10, 14–18, 20, 34,
 56, 82–109, 117, 121, 123, 147, 148,
 151, 153, 154, 156, 162, 165, 166,
 171, 173
 Sofokles 80
 Stempczyńska Barbara 7
 Suchowierchow Arsienij 159, 162
 Szczerbakow Konstantin 97
 Szekspir William 12, 80, 133
 Szymadina Marina 106
 Szypienko Aleksiej 160
 Szyriajewa Tatiana 163
- Tabakow Oleg 22
 Tolstoj Lew 13, 43, 104
 Turgieniew Iwan 70
- Ugarow Michaił 36, 53, 68, 150, 160
- Wdowin Aleksiej 163
 Wieczorek Aleksandra 15, 147
 Williams Tennessee 15
 Wygrupajew Iwan 20, 160
- Zabałujew Władimir 19
 Zaslowski Grigorij 14, 18–20, 22, 42,
 51, 52, 97, 137, 150, 157, 158, 162
 Zienzinow Aleksiej 19
 Zincow Oleg 88

Галина Мазурек

Драматурги из Екатеринбурга
 „Школа” Николая Коляды

Резюме

Задачей настоящей книги был обзор, возникшего до сих пор драматургического творчества самых известных учеников Николая Коляды, одного из наиболее популярных русских драматургов последних десятилетий и определение на этой основе принципов существования и функционирования названия „школа” по отношению к группе молодых драматургов из Екатеринбурга.

Здесь обсуждались пьесы Олега Богаева, Татьяны Филатовой, Василия Сигарева, Надежды Колтышевой, Натальи Малащенко, Ольги Бересневой и Анны Богачёвой.

В очередных главах, посвящённых каждой отдельному писателю драмы рассматривались с точки зрения их связи с творчеством Коляды и с обращением внимания на особенности драматургического мастерства их авторов.

Драматургия Богаева представляет все проблемы, связанные с человеком при помощи играющих вещей, что обозначает омертвление современного человека, его бездушие. Писатель всегда пользуется приёмом театра в театре. Основывает свой метод представления действительности на абсурдных ситуациях, применяет гротеск, иронию, юмор и изысканную игру слов.

Филатова показывает как можно работать с языком и использовать его неограниченные возможности с целью проникнуть в тайны души человека. Её интересует влечение человека к злу, к запретным плодам. Состояние такого человека раскрывается писательницей при помощи утончённого разговора, недосказаний, неоконченных мыслей и предложений.

Сигарев пишет драмы-новеллы, в которых при помощи чёрно-белого подразделения героев указывает на разрушающее влияние на человека сегодняшней действительности. Его герои живут в мире насилия, зла, агрессии, ни от кого не получая никакой поддержки.

Колтышева строит свои пьесы на столкновении, встречающихся после долгого времени людей, чтобы показать их близость, и несмотря на прежние раздоры, соединить их навсегда, как „сообщающиеся сосуды”.

Береснева и Богачёва пишут о людях, которым не удаётся порвать с прошлым и они свою жизнь строят из воспоминаний. Обе писательницы с большой оригинальностью показывают взаимодействия жизни и театра и этим способом раскрывают правду о своих героях.

Малашенко создаёт свои драмы из необыкновенных картин природы, которые отражают представление человека о потусторонней жизни, о лучшем мире, о стране вечного счастья и покоя. Её пьесы-феерии удивляют игрой красок, необыкновенностью описания таинственных уголков вселенной.

Всех писателей „школы” Коляды роднит, проявляющееся в их драмах заинтересование человеком наших времён, искренность и откровенность в раскрытии правды о нём, сочувствие участи одинокого и затерянного в сегодняшнем мире человека, гуманизм в подходе к его проблемам, особенный климат и настроение, создаваемые содержанием обширных вступлений к пьесам, помогающие показать положение человека никем незамеченного, ни на что в жизни не рассчитывающего и ожидающего уже только смерти. Драматургию „школы” соединяет своеобразие языка, игра словом, странными, выдуманными словосочетаниями с целью точно описать душевное состояние героя. Всех драматургов сближает тоже большая театральность их пьес, заключённое в них разнообразие в представлении связей реальной жизни с миром театра, высокий профессионализм и оригинальный подход к лучшим традициям литературной и драматургической классики.

Halina Mazurek

Playwriters from Jekaterynburg “The school” of Nikolaj Kolada

Summary

The purpose of this book is to discuss the so far known literary output of the most famous apprentices of Nikolaj Kolada, one of the most popular Russian playwrights of the recent decades, and, on the basis of the above-mentioned, decide whether the name “school” in relation to the galaxy of young playwrights is adequate.

The analysis covers plays by Oleg Bogajew, Tatiana Filatowa, Wailija Sigariewa, Nadieżda Kołyszewa, Natalia Małaszenko, Olga Bieriesniewa and Anna Bogaczewa. Each of the subsequent chapters is devoted to one particular playwright. The plays were looked at from the perspective of their connections to Kolada’s works, as well as from the point of view of the specificity of dramatic technique of particular authors.

In drama plays by Bogajew, the issues connected with the human being and its problems are presented by means of playing objects, which brings about treating a contemporary human being like an object, its heartlessness and emotional lifelessness. Bogajew uses the method of the theatre in the theatre in a variety of ways, rests on showing absurd situations, makes use of grotesque, irony, humour, and elaborate play with words.

Filatowa makes use of unlimited language capacity in her attempts to reach the mysteries of the human soul. She shows man’s fascination with evil and forbidden fruit, using a specific word order, understatements, and unfinished thoughts. In her plays, the reader feels the suspense due to dialogues and detailed conversation which can be called an intentional avoidance of revealing the truth and mystery of the protagonists.

Sigariew writes plays-short stories in which, by means of a black and white division of characters, he presents a destructive influence on man in today’s reality. His characters are forced to live in the world of violence, evil, aggression, receiving no support from anywhere.

Kołyszewa bases her works on a collision resulting from a meeting of people who used to be close to one another, and realized that it was a strong bond, which will not let them fall apart any more, that always united them despite former disagreements. Her plays constitute a description of different attitudes to interpersonal relationships, and a metaphor of “connected vessels”.

Bieriesniewa and Bogaczowa write about people who cannot start a new life, and build their present life on memories. Both writers show how the real life and the world

of theatre penetrate each other in an original way. So do they reveal the truth about their characters.

Małaszenko creates dramas out of unique landscapes which reflect the human's perceptions of other better world, of paradise in which one can find comfort having left the terrestrial life. Her faerie plays are amazing because of a play of colours, and uniqueness of descriptions of secret places in the universe.

What all playwrights deriving from "the school of Nikolaj" have in common in their plays are their interest in the human being of our times, sincerity in revealing the truth about him/her, sympathy because of his/her solitude in today's indifferent world, a humanistic approach to them created by means of a well-developed author's text, an unusual atmosphere helping to show a difficult situation of man relying only on him/herself, counting on nothing in his/her life, and waiting for death. The dramaturgy of "the school" consists in language specificity, play with words, making use of strange and sophisticated words in order to thoroughly describe the spirit of the human being nowadays. It is also created by means of theatricality, a wide range of life – theatre interrelationships, high professionalism, and an original use of the best traditions of literary and dramatic classics.

Redaktor
Olga Nowak

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Lidia Szumigala

Copyright © 2007 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

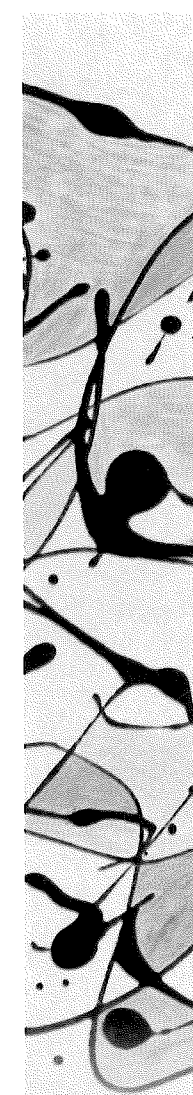
ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-1632-1

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 220 + 50 egz. Ark. druk. 11,0. Ark. wyd. 11,0.
Przekazano do lamania w lutym 2007 r. Podpisano do druku
w czerwcu 2007 r. Papier offset. kl. III, 80 g

Cena 17 zł

Lamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego
Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, Spółka Jawna
ul. Brzeska 4, 87-800 Wrocław

Prof. dr hab. Halina Mazurek, filolog rusycysta, pracownik naukowy Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Studia, pierwsze lata pracy, obrona rozprawy doktorskiej – na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, habilitacja – na Uniwersytecie Śląskim w 1986 roku.

Autorka artykułów oraz książek głównie z dziedziny historii dramatu i teatru rosyjskiego (*Powieści Wasyla Narieźnego na tle prozy satyryczno-obyczajowej XVIII i początku XIX wieku*. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1978; *Dramat rosyjski okresu Oświecenia 1765–1825. Ze studiów nad komedią i gatunkami pokrewnymi*. Katowice 1987; *Tragedia rosyjska doby Oświecenia (1747–1825)*. Katowice 1993; *Teatr, życie, gra. Studia o pisarstwie dramatycznym Nikołaja Koldały*. Katowice 2002). Redaktor kilku prac zbiorowych, m.in. tomu *Dramat rosyjski. Klasyka i współczesność*. Katowice 2000.